

NŠAL 624

JOŽEF GODINA

(Dolnja Bistrica, 1898 – Gradec 1986).

2 š. 0,2 t. m.

Rodil se je 12. 3. 1898 v Dolnji Bistrici, župnija Črenšovci, kot dijak je moral na bojišča I. svetovne vojne (italijansko in rusko bojišče). Ob koncu leta 1918 in v letu 1919 se je močno udejstvoval za priključitev Prekmurja k Jugoslaviji, 3. januarja 1919 je bil v Murski Soboti ujet s strani Madžarov in nato obsojen na smrt, a mu je uspelo pobegniti. Leta 1920 je maturiral in istega leta vstopil v semenišče lazaristov v Ljubljani. Leta 1922 je naredil večne zaobljube, 19. 7. 1925 bil posvečen v duhovnika. V naslednjih letih je med drugim vodil Misijonsko tiskarno v Grobljah, bil urednik *Katoliških misijonov* ter *Misijonskih koledarjev*. Leta 1938 je prestopil v svetni kler ljubljanske škofije in postal kaplan na Jesenicah. Leta 1941 so ga Nemci izgnali iz Jesenic, umaknil se je v Ljubljano, leta 1943 v Rim in leta 1948 v ZDA. V Clevelandu je ustanovil Slovensko sobotno šolo za ameriške Slovence, Marijino legijo in Oltarno društvo, opravljal dušnopastirsko delo med Slovenci, Madžari, Italijani itd. Po upokojitvi se je preselil v Maquette, kjer je sodeloval pri postopku za beatifikacijo Barage. Leta 1969 je odšel v Avstrijo in postal hišni duhovnik pri šolskih sestrah v Pliberku. Umrli je v bolnici v Gradcu 16. 1. 1986 in bil pokopan v duhovniškem grobu na pokopališču v Pliberku. Leta 2011 so ga prekopali na pokopališče v Doljo Bistrico.

Gradivo je NŠAL predala njegova nečakinja in zakonita dedinja Karolina Godina iz Celja v avgustu 2012 in nato periodično vse do leta 2022.

V veliki večini gre za fotokopije člankov Jožefa Godine oz. člankov o njem, nekaj je tudi reprodukcij arhivskega gradiva. Kjer gre za originale je posebej označeno.

3 DVD-ji *Ob 100. obletnici priključitve in združitve Prekmurskih Slovencev z matičnim narodom*, se nahajajo v NŠAL 108, Zbirka kaset in DVD.

Fotografije so bile izločene in se nahajajo v NŠAL 107, Fotografiska zbirka šk. 84. Popis je spodaj.

Knjige so bile izločen in so uvrščene v priročno knjižnico. Seznam je spodaj.

POPIS GRDIVA

Šk. 1

Reprodukcije arhivskega gradiva.

Osebni dokumenti

- Izpisek iz krstne knjige; 1920.
- »Izkaz in svedočba« – izpisek o šolanju in gmotnem stanju; 1917.
- Potrdilo o prejemu višjih redov, 7. 1. 1923.
- Diploma o kraljevskem odlikovanju jugoslovanske krone; 25. 6. 1940.
- Diploma Bogoslovne fakultete v Ljubljani; 18. 12. 1943.
- Pogodba med Jožefom Godino in Provincio šolskih sester III. reda; 31. 7. 1969.
- Podobice, ob zlati maši, biserni maši, smrti, 1975, 1985, 1986 (original).
- Testament; 1984.
- Osmrtnica, 20. 1. 1986.
- Osmrtnici v časopisu *Delo*.
- Sporočilo o smrti ameriškega državljana v tujini; 10. 4. 1986.

Drugo:

- »Memoire des Slovenes du Prekmurje«; 21. 6. 1919. Prepis v slovenščini izdan pri AES.
- Pismo J. Godine generalu (Rudolfu Maistru), brez datuma.
- Podobica ob novi maši 1925 (original).
- Prevod (Jožefa Smeja) odločbe o preiskavi številnih Prekmurcev zaradi žalitve veličanstva iz arhiva Železne županije v Sombotelu. 1943.

- Pismo Jožefa Godine svojemu bratu v katerem piše, da je bil on zadnji pri smrtni postelji škofa Rožmana; 18. 12. 1959 – original.
- Pridiga – 18. nedelja po binkoštih: o hvaležnosti.
- Božično voščilo; 1970.
- Pismo škofa Držečnika Jožefu Godini; in odgovor Jožefa Godine; 1975.
- Posvetilo v spominsko knjigo nečakinji Karolini Godina; 1978.
- Pismo Jožeta Godine uredništvu Ameriške domovine; 1983.
- Pismo Franku Mlinarju; 11. 2. 1983.
- Pismo škofov Krambergerja in Smeja; 1985.
- Sporočilo Jožefa Godine, da vsem biseromašnikom, sorodnikom in prijateljem ob 60-letnici pošilja mašniški blagoslov in podarja podobice; 1985.
- Pismo župnika v Črenšovcih Franca Tementa; 1985.
- »Razglas Slovincem med Rabo in Müro« iz razstave ob 70-letnici priključitve Prekmurja k Jugoslaviji: Prekrat v Prekmurju.

Članki Jožefa Godine

- »Slovensko Prekmurje v nemških rokah«; v: *Slovenec*; 2. 6. 1919.
- »Prekmurskim Slovincem v vednost!«; v: *Slovenec*, 15. 7. 1919.
- Dva članka v *Novinah*, 1923.
- »Na smrt obsojeni. Kako smo padli v ogrsko ujetništvo v Murski Soboti 3. 1. 1919«; v: *Slovenec*, 28. 10. 1928.
- »Slovenska Krajina ob desetletnici osvobojenja«; v: *Slovenec*, 1929, št. 248.
- »O polnoči med 5. in 6. februarjem«; v: *Slovenec*, 6. 2. 1929.
- »V mongolskem ujetništvu«, – podlistek v *Slovincu*, izhajal v februarju in marcu 1929 – tipkopis.
- »Prekmurski legionarji«; v: *Slovenec*, 10. 5. 1929.
- »Prve jugoslovanske čete v Slov. Krajini«; v: *Novine*, 18. 8. 1929.
- »Slovenska Krajina«; v: *Koledar Družbe sv. Mohorja*, 1932.
- »Izjava misijonarja J. Godine o prekmurskih legionarjih«; v: *Slovenec*, 2. 7. 1932.
- »Slovenska Krajina in general Maister«; v: *Slovenec*, 31. 7. 1934, str. 3.
- »V znamenju zelene kravate«, v: *Na mejah*, št. 15–22, 1938 in št. 1–9. 1939 (nadaljevanja).
- »Slovenska krajina jeseni l. 1918«; v: *Slovenec*, 29. 10. 1938.
- »V znamenju zelene kravate«, v: *Pod Grintovci*, 1940 – nadaljevanja.
- »Trije grobovi. Razmišljanje na grobu Jožefa Klekla«; v: *Stopinje*, 1973.
- »Na smrt obsojeni«, v: *Stopinje*, 2002.
- »V mongolskem ujetništvu«, *Mohorjev koledar*, 2004.
- »Prekmurje, Prekmurci – Slovenska Krajina, Slovenci«, – tipkopis, brez datuma.
- »Slovenska krajina in general Maister«, v: *Stopinje* 2015.
- Godinovi članki v reviji *Katoliški misijoni*
 - »Misijonski značaj Kristusa in njegove cerkve«, 1923/24, št. 11.
 - »Sadu Sundar Sing« 1925/26, št. 11, 12.
 - »Slovenski zvon v Osrednji Afriki«, 1926/27, št. 1.
 - »Iz Ljubljane v Solun s fotografskim aparatom«, 1926/27, in 1927/28 – nadaljevanja.
 - »Sodba o slovenskih misijonih«, 1927/28, št. 6.
 - »Čudeži pri misijonskem delu«, 1928/29, št. 2.

- »Vlada je padla«, 1928/29, št. 4.
- »Verska podlaga«, 1928/29, št. 5.
- »Borba proti opiju«, 1931/32, marec.

Članki in zapisi o Jožefu Godini.

- Posvečeni samo J. Godini.
 - Jakob Kolarič: »Jožef Godina – zlatomašnik«, tipkopis; 1975.
 - »Jožef Godina – zlatomašnik«, v: *Stopinje*, 1976.
 - Karel Bedernjak: »Ob šestdesetletnici mašništva g. Jožefu Godini«, – govor na biserni maši 1985.
 - Karel Bedernjak: »Ob šestdesetletnici mašništva Jožefa Godina«, tipkopis za list *Nedelja*; 1985.
 - »Jožef Godina« v: *Duhovno življenje*, marec/april 1986.
 - »Duhovnik in politik Jožef Godina« V: *Koledar Goriške Mohorjeve družbe*, 1987, str. 194.
 - Rudi Knez: »V spomin g. Jožefu Godini«, v: *Ameriška domovina*, 13. 5. 1986.
 - Karolina Godina: »Bil je obsojen na smrt«, v: *Delo*, 29. 12. 1994.
 - Štefan Sobočan: »Zamolčani Prekmurec: Jožef Godina. Prvi 'osvajalec' Prekmurja«, v: *Vestnik*, 15. 5. 2003.
 - Silva Železnik: »V spomin Jožefu Godini«, v: *Duhovno življenje*, oktober 2003.
 - S. Metka Tušar in Anica Kruhar: »Mož s čutečim srcem«, v: *Prijatelj*, december 2003/ januar 2004.
 - Silva Železnik: »V spomin Jožefu Godini«, Karel Bedernjak: »Jožef Godina (1898–1986)«, Metka Fujs: »Razstava o življenju in delu Jožefa Godine«, v: *Stopinje*, 2004.
 - Jože Graj: »Pred prvim državnim praznikom v počastitev družitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom« V: *Vestnik*, 10. 8. 2006.
 - Jože Graj: »Še enkrat: Živijo, Jugoslavija!«, V: *Vestnik*, 21. 9. 2006.
 - St. M. M.: »Jožef Godina – 110-letnica rojstva 'prekmurskega generala Maistra'«, v: *Mohorjev Koledar*, Celovec, 2008.
 - Karolina Godina: »Jožef Godina (1898–1986). Maistrov borec, duhovnik, publicist.«
 - »Jožef Godina se je vrnil domov«, V: *Vojnozgodovinski zbornik* št. 47/2012, str. 154, 155.
 - Mateja Zelko: »Odkritje spominske plošče in spominske sobe na domačiji Jožefa Godine na Dolnji Bistrici«, v: *Maistrov glas*, št 3/2013.
 - Mirko Munda: »Jožef Godina. Prvi osvajalec Prekmurja za Jugoslavijo«, *Pen, Vestnikov mesečnik*, št. 230, 1. 5. 2014, 6, 7.
 - Jože Vugrinec: *Bogoslovec Jožef Godina in slovenske knjige za Prekmurje*, v: *Stopinje* 2015.
 - Karolina Godina: »Glas prekmurskih Slovencev med prvo svetovno vojni v severni Ameriki«, v: *Stopinje* 2017.
 - Andrej Hozjan: »Burno leto Prekmurca Jožefa (Bonaventure) Godine od decembra 1918 do septembra 1919«, V: *Prispevki za novejšo zgodovino* LX – 3/2020, str. 149–187.
 - »'Na svoje slovenstvo sem bil po naravi ponosen'. Spomini Maistrovega borca, katoliškega duhovnika, urednika in publicista Jožefa Godine (1898–1986)«. V: *Slovenski čas*, št. 146, junij 2022, str. 8, 9.

- Ostali članki glede J. Godine.
 - »Iz madžarskega ujetništva utekli«, v: *Mariborski delavec*, 13. 2. 1919.
 - »Slovensko Prekmurje v nemških rokah«, v: *Slovenec*, 2. 6. 1919.
 - »Prekmurski srednješolci«, v: *Straža*, 21. 7. 1920.
 - »Nova maša«, v: *Slovenec*, 13. 6. 1925.
 - Matija Slavič: »Narodnost in osvoboditev Prekmurcev«, v: *Slovenska krajina. Zbornik ob 15-letnici osvobodjenja*, Beltinci 1935.
 - »Mučeništvo Bistričanov v prvi zarji svobode«, v: *Večernik* 13/1939.
 - Lojze Ude: »Boj za severno slovensko mejo leta 1918–1919 v Prekmurju«, v: *Boj za severno slovensko mejo leta 1918–1919*, Maribor, 1977.
 - »Vse se šele začinja. Duhovniški jubilanti mariborske škofije«, v: *Družina*, št. 33. 1985.
 - Zdravko Reven: »Dvajset let Baragovega odbora«, v: *Družina*, 21. 5. 1989.
 - Karolina Godina: »Ob grobu kiparja Franceta Goršeta in biseromašnika Jožefa Godina« v: *Ognjišče*, št. 11. 1994.
 - Karolina Godina: »Ob grobu kiparja Franceta Goršeta in biseromašnika Jožefa Godina« v: *Stopinje*, 1995.
 - Karolina Godina: »Zvezde odsevajo le na mirnih vodah«, v: *Stopinje*, 2002.
 - Karolina Godina: »Zvezde odsevajo le na mirnih vodah«, v: *Mohorjev koledar*, 2002.
 - Dan duhovnosti in kulture z Jožefom Godino, v: *Ameriška domovina*, 8. 5. 2003.
 - »Jožef Godina je spet osebnost«, v: *Vestnik*, 13. 5. 2003.
 - »Razkrivanje zamolčane Mure«, v: *Večer*, 13. 5. 2003.
 - Marjan Pogačnik: »Jezik umira, zavest slovenstva pa ne! Frančiškan p. Bernardin Sušnik o sedanjosti in prihodnosti Slovencev v Ameriki, urednikovanju Ave Maria in pogledu na Slovenijo«, v: *Družina* št. 51/52, 2003.
 - Stanislav Raščan: »Zamolčana stran Mure«, v: *Stopinje*, 2003.
 - »Dan duhovnosti in kulture z Jožefom Godino«, v: *Nedelja*, 20. 7. 2003.
 - Marice Lavriše: »Misijonska srečanja in pomenki«, v: *Ameriška domovina*; 11. 9. 2003.
 - »Dogodki ki so usodno zaznamovali Prekmurje«, *Pomurski vestnik*, 11. 8. 2005.
 - »Pobuda Godinovega nečaka je padla na plodna tla. Spust po reki Muri in spominska prireditve«, v: *Vestnik*, 18. 8. 2005.
 - Edi Gobec. »Nezlomljivo Prekmurje«. 2006.
 - »Pred prvim državnim praznikom v počastitev združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom«, v: *Vestnik*, 2006.
 - »Še enkrat: Živijo Jugoslavija!«, v: *Vestnik*, 21. 9. 2006.
 - Branko Žunec: »Nekoč rodoljubje, danes avtocesta«, v: *Večer, Sobotna priloga*, 16. 8. 2008.
 - Iz knjige Ludvika Ceglarja: *Nadškof Vovk in njegov čas*.
 - Iz podlistka v *Družini*, Lojze Kozar ml. »Mučenec ob Muri«.
 - »Praznovanje 99. obletnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, v: *Maistrov glas*, št. 3/2018.
 - Ivo Žajdela: »Ljudi so vzgajali v slovenstvu«. V: *Slovenski čas*, št. 111, julij 2019, str. 8.
 - Karolina Godina: »Še nekaj o glasu prekmurskih Slovencev med prvo svetovno vojno v Severni Ameriki« in Viktor Gojkič, slovenski akademski

kipar in restavrator, ter njegovi portreti zaslužnih prekmurskih rojakov v Črenšovcih.« V: *Stopinje*, 2022, str. 97–98 in 159–164.

Šk. 2.

- Izrezki in kopije iz časopisja o priključitvi Prekmurja k Jugoslaviji, I. svetovni vojni, mirovni konferenci.
- Izrezki iz časopisja o zgodovini Prekmurja.
- Izrezki iz časopisja in kopije o II. svetovni vojni in revoluciji.

Dopisovanje Karoline Godine, zakonite dedinje Jožefa Godine.

- Arnež Janez, 2002–2011 (4). dva sta originala.
- Benedik, Metod, 31. 8. 2011. ←¹ 17. 4. 2004
- Dolinar France M., 2010–2020 (6) ← 2013–2021 (8).
- Feltrin, Franci, 30. 6. 2003.
- Ferlec, Boris, 1985–2003 (2)
- Jezernik, Maksimilijan, 7. 12. 1987.
- Jošt. S. Cveta, HKL, 7. 5. 2010 (original).
- Knez, Rudi, 9. 5. 2002.
- Kranjc Ivan, 2002 (2).
- Krajnik, Rudi, 4. 3. 2002.
- Kramberger, Franc, 2002, 2003 (3) – 2. originala.
- Loos Aleksej, ← 2007.
- Minauf M. (Landes-Sonderkrankenhaus für Psychiatrie und Neurologie, Graz), 13. 12. 1985.
- Pust Anton, s. d.
- Pogorelc Zdravko, 2003 (2), ← 2003.
- Režonja, Franc, 2014 – original.
- Smej, Jožef, 31. 1. 1985, 17. 9. 2013.
- Stres Anton 2009–2013 (3) originali
- Susel, Rudolph, 16. 1. 2002.
- Šuštar, Alojzij; 1985–1987 (4) – dva sta originala.
- Tement, Franc; 15. 1. 1986 (original) ← (2002 (2)).
- Turnšek Marjan, 8. 9. 2009 (original).
- Umnik, s. Angelina, 20. 10. 2004.
- Vodišek, Marija, 2009 (2).
- Vugrinec Jože, 5. 2. 2003.
- Zvezne sekretariatu za zunanje zadeve (Savezni sekretariat za inostrane poslove), ←26. 8. 1985.
- Uredništvu *Baraga na oltar*; ←13. 3. 1988.
- Dopis Karoline Godina NŠAL glede dopolnil v knjig *Palme mučeništva*, 28. 5. 2003.
- Dopisovanje glede popravkov in dodatka h knjigi Lojzeta Gajška: *Vredni spomina* (2009) o življenju in delu Jožefa Godine; 2009, 2010.
- Alojz Ocvirk preklicuje klevete zoper Jožefa Godino; 2003.

Dan duhovnosti in kulture z Jožefom Godino; 10. 5. 2003.

- Pisma škofov Franca Krambergerja in Jožefa Smeja, vabila, govori, poročila,

¹ Pismo Karoline Godina.

Smrt, pogreb in prekop

- Osmrtnica, 1986.
- Nekrolog v Družini.
- Dopis, župnijskemu uradu v Pliberku; 3. 10. 1987.
- Prekop Jožefa Godine iz Pliberka v Dolnjo Bistrico; 2011.
- Karolina Godina: »Grob Maistrovega borca, duhovnika, publicista Jožefa Godina.« 2014.

Zlata in biserna maša 1975, 1985

- Podobice.

Godinova domačija in spominska soba Jožefa Godine v Dolnji Bistrici.

- Izrezki iz časopisja, predstavitev domačije in sobe, govori, fotografije, letaki.

Kapela sv. Miklavža na Dolnji Bistrici

- Zgibanka, fotografije, izrezki iz časopisja.

Razno:

- Spominska plošča in spominska znamka ob 115-letnici rojstva; 2013.
- Rodbina Godina – izrezki iz časopisja in zapiski za zgodovino rodbine (Ferdo Godina, Martin Godina ...)
- Razni izrezki in letaki o Prekmurju.
- Rožni venec Jožefa Godine.

Seznam knjig in revij, ki jih je izročila Karolina Godina in kjer so v večini zapisi o Jožefu Godini:

- *Slovenska Krajina, Zbornik ob petnajstletnici osvobojenja*, 1935.
- Franc Jaklič, Jakob Šolar: *Friderik Baraga*, 1968.
- *Stopinje*; 1973, 1975, 1983, 1984, 1986–1988, 1993, 1994, 1996, 1997, 2000, 2002, 2009, 2010, 2011, 2013–2016, 2018–2022.
- *Vojnogodovinski zbornik* št. 18, 19, 40, 47
- *Sad ljubezni do Boga in domovine*.
- Fredo Godina: *Vaške slike, Veški kejpi*, 2015.
- Albert Svetina: *Od osvobodilnega boja do banditizma*, 2004.
- *Mohorjev koledar 2002*.
- *Mohorjev koledar 2004*.
- *Koledar Mohorjev družbe v Celovcu*; 2008.
- Anton Vovk: *V spomin in opomin*, 2003.
- Lojze Štrubelj: *Še vedno živo drevo. Zavod sv. Stanislava skozi desetletja*; 1996.
- Vasja Klavora: *Plavi križ*, 1991.
- Karel Mauser: *Razdrto gnezdo*, 1993
- Tamara Griesser-Pečar: *Cerkev na zatožni klopi*; 2005.
- Branko Kurnjek, Marjan Maučec, Iztok Mozetič: *Dnevno časopisje o duhovniških procesih na Slovenskem 1945–1953*, 1999.
- *Palme mučeništva*, 1995.

- Lojze Gajšek: *Vredni spomina*; 2009.
- Jakob Kolarič: *Škof Rožman, I.–III. del 1967–1977*.
- Matija Škerbec: *Šenčurski dogodki*, 1937 (kopija).
- *Zavod sv. Stanislava 1901–2001*; 2001.
- *Prijatelj*, Letnik XXXV, št. 6.
- Rado Pezdir: *Vzporedni mehanizem globoke države*; 2021.

Seznam fotografij (NŠAL 107, šk. 84.)

- Portret iz otroštva.
- Portret ob novi maši; 1925.
- Taboriščni duhovnik v Italiji; 1943.
- Portret, s. d.
- Sorodniki.
- Brod na Muri.
- Jožef Godina z ženo Mihe Kreka, s. d.
- Jožef Godina na poroki Rudija in Anice Knez v Clevelandu, 1965.
- Jožef Godina z ministrantom v ZDA, s. d.
- Jožef Godina z Vilkom Fajdigo v ZDA.
- Jožef Godina s Stanislavom Leničem v ZDA, 1965.
- Hiša Jožefa Godine v Clevelandu.
- Jožef Godina na procesiji v Pliberku; 1981.
- Pliberk, stanovanje kjer živel Jožef Godina.
- Zlata maša v Clevelandu, 1975.
- Biserna maša v Pliberku; 1985.
- Grob v Pliberku.
- Doprsni kip v Črenšovcih; 2021.
- Neka množična prireditvev na stadionu in parada v Ljubljani pred II. svetovno vojno, s. d.
- Razno.
- Kopije raznih fotografij Jožefa Godine.